

۱۶۲۴.۴۶

۹۷,۹,۲۴

۱۱۰ بازی برای پرورش خلاقیت کودکان و نوجوانان

(کتاب کار)

دست خطی تریزی

دکتر زهرا ترابی

سرشناسه	:	تبریزی، مصطفی، ۱۳۲۴ -
عنوان و نام پدیدآور	:	۱۱۰ بازی برای پرورش خلاقیت کودکان و نوجوانان (کتاب کار) / مصطفی تبریزی، زهرا ترابی.
مشخصات نشر	:	تهران: آوای هانا، ۱۳۹۷.
مشخصات ظاهری	:	۱۰۸ ص.
شابک	:	978-622-99461-3-8
وضعیت فهرست نویسی	:	فیا
عنوان گسترده	:	صد و ده بازی برای پرورش خلاقیت کودکان و نوجوانان (کتاب کار).
موضوع	:	بازی‌های آموزشی Educational games
موضوع	:	کودکان -- فعالیت‌های خلاقه Creative activities and seat work
موضوع	:	خلاقیت در کودکان Creative ability in children
موضوع	:	اندیشه و تفکر خلاق در کودکان in children Creative thinking
شناسه افزوده	:	ترابی، زهرا، ۱۳۶۱ -
رده بندی دکره	:	GV۱۴۸۰/ت۲ ص۴ ۱۳۹۷
رده بند دیوید	:	۳۷۱/۳۳۷
شماره کتابخانه ملی	:	۵۳۲۷۹۱۶

۱۱۰ بازی برای پرورش خلاقیت کودکان و نوجوانان (کتاب کار)

دکتر مصطفی تبریزی، دکتر زهرا ترابی

ویراسته‌ی فرزانه خونگرم

صفحه‌آرا ساناز قهرمانی

چاپ اول ۱۳۹۷، شمارگان ۱۰۰۰، چاپ فرا

شابک ۹۷۸-۶۲۲-۹۹۴۶۱-۳-۸

نشانی: تهران، خیابان ستارخان، پل یادگار امام، بازار سنتی،

فاز ۱، شماره ۱/۱۱۸ تلفن: ۷-۴۴۲۴۶۷۱۵

www.fararavan.com

قیمت ۱۴۰۰۰ تومان

فهرست

۵	مقدمه
۹	خلاقیت
۱۳	آزمون تفکر خلاق تورنس (فرم اول)
۲۱	داستان پردازی خلاق
۴۱	نمایش خلاق و موسیقی
۴۴	نقاشی خلاق
۷۲	کاردستی‌های خلاقانه
۷۴	بارش فکری
۹۷	آزمون تفکر خلاق تورنس (فرم دوم)
۱۰۵	سخنی با مربیان عزیز
۱۰۷	کلام آخر
۱۰۸	منابع

مقدمه

با پیشرفت روزافزون دانش و تکنولوژی و جریان گسترده‌ی اطلاعات، امروزه جامعه‌ی ما نیازمند آموزش مهارت‌هایی است که با کمک آن بتواند همگام با توسعه‌ی علم و فناوری پیش برود. تمام موفقیت‌ها و پیشرفت‌های انسان، در گرو اندیشه‌ی بارور، پویا و مؤثر اوست. از پیچیده‌ترین و بالایی‌ترین حلوهای اندیشه، تفکر خلاق است.

اغلب جوامع مدت‌هاست برای شناسایی کودکان و نوجوانان خلاق و استفاده از شیوه‌های آموزشی خلاق، به برنامه‌ریزی جدی پرداخته‌اند. اما در جامعه‌ی ما با وجود نیروهای مستعد، متأسفانه توانایی‌های خلاق هرگز به حداکثر ظرفیت‌های خود نرسیده است. علت اصلی این امر نامشخص بودن جایگاه خلاقیت و فقدان بستر مناسب جهت رسیدن به آن است. در حالی که در جامعه‌ی رو به رشد ما خلاقیت و پرورش آن نقش حیاتی دارد، زیرا برای تأمین منابع به پیشرفت‌های اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی و آموزشی، به افراد مستعد و خلاق نیازمند هستیم.

توانایی تفکر خلاق به‌طور فطری و بالقوه در انسان به ودیعه نهاده شده است، اما ظهورش مستلزم پرورش آن است. برای این که افراد بتوانند خلاق باشند، باید روش‌های درست اندیشیدن را به‌ویژه در دوران کودکی به آن‌ها آموخت.

بر اساس مطالعات، خلاقیت و نوآوری قابل آموزش و اکتساب است، به‌طوری که هر فردی در هر زمینه‌ای با به‌کارگیری اصول و قوانین آن می‌تواند مخترع و نوآور باشد. در کتاب حاضر با توجه به اصول و تکنیک‌های پرورش خلاقیت، تمرین‌هایی ارائه شده است که انجام آن‌ها در این راستا مفید و مؤثر خواهد بود.

شیوه‌ها و برنامه‌های پرورش خلاقیت که در این کتاب مطرح شده است؛ شامل: نمایش خلاق، داستان‌پردازی خلاق، نقاشی خلاق، کاردستی، موسیقی و بارش فکری

است که در فصول مربوطه هرکدام از این روش‌ها مورد بحث و بررسی قرار گرفته است و تمرین‌های مرتبط با آن‌ها شرح داده شده است.

برای ارزیابی تأثیر انجام تمرین‌های کتاب در رشد خلاقیت، بهتر است آزمون تفکر خلاق تورنس (فرم اول) اجرا شود. هدف از ارائه‌ی این آزمون، ارزیابی میزان خلاقیت کودک قبل از شروع تمرین‌ها و مقایسه‌ی آن پس از انجام تمرین‌ها است. پس از اجرای آزمون، هر روز تعدادی از تمرین‌های کتاب انجام شود و بعد از انجام و تمام کلیه‌ی تمرین‌ها، در انتها مجدداً آزمون تفکر خلاق تورنس (فرم دوم) برای ارزیابی مجدد کودک صورت گیرد. این ارزیابی مجدد نشان می‌دهد که به چه میزان خلاقیت کودک رشد یافته است. توصیه می‌شود هر روز یک تمرین از بخش‌های متفاوت انجام دهید، تا تنوع و جذابیت فعالیت‌ها حفظ شود.

تمرین‌ها هم به صورت گروهی و هم به صورت فردی می‌تواند انجام شود. اما واضح است که اجرای گروهی آن‌ها با جذابیت بازی‌ها برای کودک می‌افزاید.

مطابق با آموزش‌های سنتی، بعضی از کودکان در تمرین‌های خلاق، به دنبال جواب‌های درست و قطعی هستند. باید به آن‌ها گفته شود که هر جواب مطرح شده از طرف شما درست است و مهم این است که کسی تولید برای هر موضوعی در هر جلسه ایده و راه‌حل خلق کنید. از کودکان خواسته شود که به فکر خود اجازه‌ی رفتن به دنبال ایده‌های جدید را بدهند. با این تأکید گرایش به محافظه‌کارانه و میل به همواره مورد تأیید قرار گرفتن، در کودکان کاهش پیدا می‌کند.

در مورد تمرین‌های ارائه‌شده توجه داشته باشید که عقیده بر این است که همیشه درجه‌هایی از خلاقیت وجود دارد، اما برخی ایده‌ها بیشتر خلاقانه است و برخی دیگر کمتر. یعنی خلاقیت در سطوح و درجات متفاوتی ظاهر می‌شود. اما آنچه به عنوان یک ملاک خلاقیت بیشتر حائز اهمیت است، «تازه بودن» است. ایده‌های غیرقابل انتظار و غیرمعمول، بیشتر مورد توجه قرار می‌گیرند. در پاسخ‌های ارائه‌شده توسط کودک، چهار اصل را در نظر بگیرید:

سیالیت: کودک با چه سرعتی و چه تعداد ایده را در مدت زمان کوتاه مطرح کرده است.

ابتکار: در مقایسه با دیگران چقدر متفاوت عمل کرده است؛

تنوع: ایده‌های کودک تا چه حد متنوع و متفاوت است.

بسط دادن: توجه به جزئیات، دقت و غنی کردن ایده‌ها نیز باید مورد توجه قرار گیرد.

مولفان